Hatodik évfolyam. 50. szám. Székely-Udvarhely, 1900. deczember 16.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 8 korona.
Félévre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . 2 „
Külföldre egész évre 12 „
Papok-, tanitók-, gazdasági egyleti tagok- s közs. elöljáróknak egész évre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:
Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek.
Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivata
BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Egyesült erővel.

(T.) A történelem lapjaira elmult évezredek eseményeinek megrögzitéséből látjuk, hogy valahol egy államszervezet bomlásnak indult, a társadalmi élet korhadásba ment át, az osztálygyülölet játszotta a mag erjesztő elemei között a fő szerepet, sőt sok esetben ez volt a romlás és pusztulás egyedüli okozója. A hatalmas római világbirodalomnak, a mely egy világot vetett uralma alá, ez ásta alá létét és lappangó mérge azóta is számos virágzó állami létet semmisitett meg, alattomos erővel támadván meg gyökereit, hogy annak nyomában az egész törzs elpusztuljon. Elmondhatjuk tehát, hogy ha valamely társadalmat az Isten bünteini akar, azt az osztályharcz nyomoruságaival veri meg.

A jelen perczben ugy látszik, mintha magyar társadalmunk e veszély előtt állana. A méreg még nem hatolt be teljesen a szervezetbe; még nem sikerült a vér egészséges keringését meggátolnia: de az inficiálás szomoru szimptomái már mutatkoznak. A veszedelem küszöbön van, legfőbb ideje tehát, hogy ellene védekezzünk.

Tudjuk, hogy állami és társadalmi életünk konszolidálódásának munkája alig harmincz éve tart. A kiegyezés az az időpont, a melytől az ifju Magyarország megszületését számitani szoktuk. Egy halálos zsibbadtságból ébredt ekkor ez a nemzet. Erői felszabadultak, a halálos csendet, mely az országot közel husz esztendőn át betöltötte, a munka vidám zsibaja váltotta fel. Azóta dolgozunk, egy ifju izmos óriás minden erejével. Az elért eredményekkel pedig, a melyekre e rövid idő alatt eljutottunk, meglehetünk elégedve. A dermedt, visszamaradt országból kultur állammá lettünk, ipart, müvészetet, kereskedést teremtettünk a semmiből.

De a munka még koránt sincs befejezve. Sokat tettünk, de még többet, sokkal többet kell cselekednünk, hogy a nagy czélt: Magyarországnak, mint minden tekintetben méltó versenytársnak beillesztését a nyugat nagy kulturállamai sorába, elérhessük.

Nem az erők szétforgácsolására, hanem az összes erőforrások egyesitésére van tehát nekünk szükségünk és pedig nekünk ezerszer inkább, mint bármely más népnek. Nem csupán azért, mert nekünk több a tenni valónk, hanem azért is, mert közöttünk amugy is elég a széthuzó törekvés

Társadalmunk nagy baja s talán a legfontosabb, hogy annak osztályai nem olvadtak még kellőleg össze.

Régi panasz, hogy árisztokrácziánk nem veszi ki a nemzeti munkából kellőleg részét. E téren az állapotok ujabban tagadhatatlanul javulnak. A politikai és müvészeti életben számos fényes név viselője jutott fényes szerephez, amelyet nemcsak történeti nevének és vagyonának, hanem eszének, szorgalmának köszönhet.

De ha a nemzeti munka más ágait tekintjük, még mindig szomoru tünetekkel találkozunk ez irányban. Az ipar, a kereskedelemre nézve az a roppant anyagi és erkölcsi tőke, mely arisztokrácziánk kezében van, ma is el van veszve. Szemben a külföld példáival, hol a legnagyobb nevek viselői sem restelik virágzó ipari- és kereskedelmi vállalatokat létesiteni és ez által beállanak a produktiv nemzeti munka munkásai közé, nálunk ma is fehér holló számba megy az oly főur, aki hasonló vállalkozásba bocsátkozik. Még mindig szégyennek tartják a polgári munkát s gőggel fordulnak el attól, akinek életczélját ez képezi, s zömük kizárólag a lóversenyben és hasonló más élvezetekben találja gyönyörüségét.

Ennek kell megváltoznia. A nagy müben mindnyájunknak össze kell fogni, a nagy munkában egyesülni. Csak igy vihetjük törekvéseinket diadalra, s foglalhatjuk el a nyugati kulturállamok sorában azt a helyet, amely bennünket megillet. Egyesült erővel előre!

Világnapló.

Vezeti: Bakó Sámuel.

Van Magyarországon egy egyesület, a melyről bátran elmondhatjuk, hogy annál üdvösebb czélra még emberek nem szövetkeztek, mint a minő magasztos hivatást tüzött ki czélul ez. A Fehérkereszt-lelenczház egyesületről van ugyanis szó, melynek védőasszonya Stefánia királyi herczegasszony midőn férjhez ment gr. Lónyay Elemérhez, lemondott a többek között erről az állásáról is. A Fehérkereszt-egyesület azután védőül Klotild főherczegnőt, József főherczeg nejét kérte fel. A legmagyarabb királyi herczegné el is fogadta a tisztséget mint a lelenczház védőasszonya ezen a héten látogatta meg legelőször az intézetet. Társadalmi eseményekről lévén a szó, mint nagyfontosságu dologról meg kell emlékeznünk krónikánkban Beöthy Ákos könyvéről is. Nagy irodalmi esemény ez, mely tisztelettel és örömmel kell eltöltsön minden literátus magyart. A kiváló politikus és államférfiu ugyanis: „A magyar államiság fejlődése és küzdelmei“ czimen egy hatalmas alkotmánytörténeti munkát irt, mely csak a napokban hagyta el a sajtót. Fényes világossága ez a mü a magyar szellem birodalmának, mely áthatja a nemzet egész lelkületét s ugy itéletét tisztitja, mint meggyőződését irányitja. Ezen a héten került nyilvánosságra az is, hogy a budapesti nemzeti szinház már a jövő tavaszszal uj lakóhelyet kap. Az uj szinházat a mostani helyén szándékozik felépiteni a miniszterelnök s annak épitésere a belügyi költségvetés terhére 3 millió koronát irányoztak elő. Egy másik nagyszabásu épitkezés, melynek terve szintén e héten került nyilvánosságra, a földmivelési miniszter gazdasági muzeuma lesz. Az 1896. évi országos millenáris kiállitás alkalmával ideiglenesen épült történelmi csarnokot épitik fel a mezőgazdasági muzeum részére s ezzel ismét olyan monumentális emlékhez jut a főváros, melynek párját a külföldön sem találhatjuk seholsem. A milyen örvendetes események ezek, annyira bántó, hogy ne mondjuk szégyenletes az a kegyeletenség, melyet szabadságharczunk egyik legkimagaslóbb alakjának emlékével elkövettünk. December 10-én mult ugyanis félszáz esztendeje, hogy Bem apó Aleppóban kilehelte lelkét. Az igaz, hogy olyan messze van a sirja, hogy koszorut nem küldhettünk reá, de talán egy emlékünnepélyt valahol az országban, különösen az erdélyi részekben mégis csak lehetett volna rendezni. Hát ez bizony olyan eseménye a hétnek, a mi nem történt meg, de a minek meg kellett volna történni. Közeledvén az év vége, a törvényhozás a karácsoni szünetek előtt hozzálátott, hogy elintézze azokat a törvényjavaslatokat, a melyek szükségesek arra, hogy az állami gépezet forgása fennakadást ne szenvedjen a jövő esztendő elején, a mig a végleges intézkedések törvényerőre emelkednek Elintézték a beruházások törvényjavaslatát, a mely azért volt sürgős, hogy a kormány idejében megtehesse az előkészületeket a tavaszi munkálatokra. Végeztek a horvát pénzügyi egyezmény provizorikus meghosszabbitásával s végül az indemnity javaslattal is. A karácsoni vakácziót a honatyák deczember 20-ika körül kezdik meg s a vakáczió egész január 14-ig fog tartani. A hideg idő daczára képviselői beszámolók is voltak a héten. Kubik Béla a mezőcsáti kerület képviselője és Sturman György a mezőkeresztesi honatya számoltak be. — Kinevezték az uj brassói főispánt is: Gróf Lázár István kolozsvári alispánt, Nagy-Küküllővármegyébe pedig Béldy László országgyülési képviselőt nevezte ki a király. — Krüger a bur köztársasági elnök folytatja európai körutját s a mint tapasztalhatta, a népek rokonszenve mindenütt a szabadsághősök pártján áll. Ám a népek rokonszenvével a transváli elnök és hős népe nem sokat érhet el; mert a kormányok mindenütt a legridegebben zárkoztak el az elől, hogy a délafrikai kérdésbe beleavatkozzanak. A hatalmas Angliával nem akar kikötni senki, épen ugy vannak a népek, mint 51 évvel ezelőtt velünk szemben voltak. Rokonszenvük nyilvánitásánál mást nem tehetnek. Az államfők közül csupán Loubet, a franczia köztársaság elnöke és Vilma, a hollandusok szép fiatal királynéja fogadta Krügert személyesen. A burok ezalatt harczolnak utolsó csepp vérig s a győzelem még igen sok pénzébe és vérébe kerül az angoloknak. — A kinai háboru szünetel s a békealkudozások folynak. A Pekingben székelő diplomácziai testület értekezletet tártott s abban egyeztek meg, hogy mindenekelőtt azt vizsgálják meg, hogy vajjon a kinai meghatalmazottak meghatalmazása valódi-e és csakugyan Kvangszu császártól való-e. Hát ez elég különös. — Meg kell még emlékeznünk arról a botrányról is, mely ujabban Francziaországot foglalkoztatja. Egy Melunban állomásozó hadnagy ugyanis csupán polgári házasságot kötött s az egyházi áldást mellőzte. Tiszttársai e miatt boykottálták. A franczia hadügyminiszter azután az összes tiszteket más ezredekhez helyezte büntetésből szét. A franczia liberálisok és klerikálisok az eseten annyira hajbakaptak, hogy az affér alighanem a hadügyminiszter lemondását vonja maga után.

Jótékony nőegyesületünk jubileuma és tea-estélye.

E hónap 8-án ünnepe volt székely anyavárosunk társadalmának. Az emberi szivjóság, a társadalmi együttérzés, együvé tartozás legszebb intézményének jubileumát ünnepeltük.

Délelőtt 10 órakor az ev. ref. kollegium diszes tornacsarnokában diszüléssel vette kezdetét az ünnepély. Kónya Sándor első zenekara müvészi nyitánya után Damokos Andorné, az egyesület érdemes elnöke, következő tartalmas, lendületesen előadott megnyitó beszédet mondotta el:

Tisztelt Közgyülés! Azon életczélok között, melyeknek betöltésére mindannyian törekszünk, társadalmi helyzetünél, természetes hivatásáról fogva igen kevés az, a mi a nőnek jutott. Szerepünk nem az élet nyilt szinpadán játszódik le, hanem a családi tüzhelynél. Tetteinket nem a heves küzdelmek, hanem a zajtalan, békés, szük körben való munkálkodás jellemzik. Jutalmunk nem győzelmi riadó, hanem a szenvedők hálaimája. De legyen bár azon tér, melyen müködni hivatva vagyunk, szükebb határok közé szoritva, még sem lehet eredményében, hatásában mulandó az, mi a nemesebb érzelmek örök törvényein alapszik. Az élet hajóján nem csupán az erős kormány az, mely a biztos rév felé vezet, hanem a gyönge delejtünek megmagyarázhatatlan erők által vonzott, de mindig biztos utmutatása is. Nem tudjuk talán minden esetben tetteinket az ész hideg számitásaival indokolni, de a szivben rejlő ismeretlen erők mindig megmutatják az utat, melyet követnünk kell. Huszonöt éve annak, hogy jótékony nőegyletünk nemesen érezni tudó szivek utmutatása és kezdeményezése folytán megalakult. Huszonöt év óta folytatja csendes, zajtalan munkásságát, melynek teljesitésénél nem várja sem a nagy tömeg elismerését, sem a külső hatásokat, hanem megelégszik csupán azzal a jóleső öntudattal, mely a jótettnek legértékesebb jutalma. Hány szenvedőnek enyhitett nyomorán, hány könnyet törült le, hány karácson estén varázsolta át a tél dermesztő fagyát a családi tüzhely enyhet adó melegévé s hány alamizsnáért kinyujtott remegő kéz kulcsolódott imára össze, ki tudná elmondani?! Egy részük már elköltözött oda, hol megszünik minden földi kin, a hajdan didergő gyermek már rég levetette a könyörületességnek kis ruháit, de azért érezzük mindannyian, hogy feladatunk még teljesitve nincsen s hogy azoknak a magasztos érzelmeknek, melyek 25 év előtt megkezdették a szeretet nevében munkájokat, csak fejlesztése lehet a jövőben is czélunk. Erre kell törekednünk, ezért kell — ha szükséges — áldozatot is hoznunk. Mert Krisztusi tanitás az: szeretni felebarátainkat mint önmagunkat. És ezzel mai közgyülésünket, mely nemcsak a jótékonyságnak, de a kegyeletnek is ünnepe, ezennel megnyitom s üdvözölve a megjelent tagokat és vendégeket és ezek között különösen a székelykereszturi testvér-egylet küldöttségét, azon őszinte ohajtásomnak adok kifejezést: legyen ezutáni müködésünk is elődeinkhez méltó és egyletünkre áldásthozó!

A zajos tapssal és éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó elhangzása után Morascher Hugó zenetanár vezetésével a vegyeskar felemelő és szivhez szóló Hymnusa következett. Az egylet 25 éves történetét Szabó Árpád egyesületi titkár kitünően construált, nagy fáradtsággal és utánjárással összegyüjtött történeti adatokkal rajzolta meg. Az igen érdekes és becses dolgozatot szóról-szóra közöljük:

Mélyen tisztelt közgyülés!
Nagyérdemü közönség!

Választmányunk megbizása folytán nekem jutott a szerencse, hogy ez ünnepélyes órában, egyesületünk negyedszázados fennállásának örömünnepén történelmi visszapillantást nyujtsak az egyesület 25 évi müködéséről. A mennyire megtisztelő e megbizatás, ép oly nehéz a feladat, melyre vállalkoztam. Mert hiszen én hallomásból is csak pár év óta, közvetlenül pedig csak pár hónap óta ismerem egyesületünk életét s igy ismertetésemben tisztán csak a száraz jegyzőkönyvi adatokra támaszkodhatom, holott hála a Gondviselésnek, még igen sokan vannak az egyesület tagjai között olyanok, kik 25 évvel ezelőtt ott voltak az egyesület bölcsőjénél s azóta éber figyelemmel, szülői gondoskodással kisérve annak minden lépését, nálamnál sokkal hivebben tudnának e szivükhöz nőtt intézmény életéről beszélni. Épen azért, ha a kép, melyet a legszebb korban levő egyesület arczképéről rajzolni képes leszek, fogyatékos lesz és nem lesz teljesen élethü, azt ne az akarat hiányának, hanem a fentemlitett körülménynek tulajdonitsák.

Az alakulás történetét, minthogy azt a Zayzon Ferencz, Kovács Antal és dr Nagy Sámuel szerkesztésében 1878-ban megjelent Évkönyv részletesen tárgyalja s a tagok többségének hálás emlékezetében is bizonyára sokkal élénkebb szinben áll ezen társadalmi életünkre oly fontos és hatásában oly üdvös esemény emléke, semhogy ily rövid idő alatt feledésbe mehetett volna; ez alkalommal csak főbb vonásaiban kivánom vázolni.

1874. őszén a város és vidék hölgyeinek egy lelkes kis csapata a humanismus nagy és magasztos eszméjétől áthatva s a haladó kor igényét felfogva, egy jótékony nőegylet alapitásának eszméjét penditette meg, hogy az egyesülésben rejlő erővel annál sikeresebben teljesithessék a társadalom által a nőkre rótt kötelességek legnemesbikét, a jótékonyság gyakorlását. Az eszme Udvarhely város és vidék minden szépért és jóért lelkesedni tudó és áldozatkész hölgyközönségének szivében visszhangra talált, elismerésre méltó buzgalma, fáradhatatlan kitartása és tevékenysége által diadalra jutott s az elvetett mag rövid idő alatt virágzó intézménynyé, gyümölcsöző fává fejlődött.

A legelső értekezlet 1874. október 17-én özv. Lakatos Jánosné elnöklete alatt a szervező bizottságot alakitotta meg, a második értekezleten 1874. nov. 2-án a szervező bizottság az egylet czélját, a harmadikon 1874. nov. 15-én az alapszabályokat állapitotta meg, melyeket Ugron Lázárné, ideiglenes elnök és Zayzon Ferenczné, ideiglenes jegyző aláirásával 1874. decz. 10-én terjesztették fel megerősités végett az illetékes felsőbb hatósághoz. A nagymélt. belügyminiszterium 1874. decz. 31-én 53692. sz. alatt az alapszabályokat megerősitvén, 1875. február 14-én megtartották az alakuló közgyülést.

1875 február 14-én volt tehát egyesületünk születésnapja. Azóta 25 év telt el s a szülők, kik a kedves gyermek bölcsőjét az első napon a bizonytalan sors tudatában aggódva, de mégis az édes anyai sziv szép jövőt sejtő reményével állták körül, most, midőn az annyi gonddal, szeretettel ápolgatott kisded 25 éves életerős ifjuvá fejlődött, a hiven teljesitett kötelesség boldogitó érzésével hálaadó örömünnepre gyültek össze. De a mai nap nemcsak az első alapitóknak és az egyesület tagjainak, hanem a nagyközönségnek is örömünnepe, mert hiszen azon intézmény, melynek ma negyedszázados fennállását ünnepeljük, épen a nagyközönségnek, a társadalomnak érdekeit szolgálja.

Mert habár a szegényügy felkarolása s más társadalmi bajok orvoslása, minthogy minden bünnek és erkölcsi sülyedésnek forrása épen a nyomor és szükölködés szokott lenni, az állam feladata volna, a mint ezt Dánia, Svédország, Oroszország és Anglia története bizonyitja, de hol az állami élet még nem jutott el a fejlődés azon fokára, hogy mindezekről maga gondoskodhassék, ott a gyámol nélküli aggkornak, a segély nélkül hagyott beteg embernek, az árván maradt ártatlan gyermeknek csak a társadalom van hivatva a szenvedésekben vigasztalást és segitséget nyujtani.

A társadalom e nemes hivatásának betöltésére, a sajgó sebek gyógyitására, csüggedők vigasztalására, a nyomorultak fölsegélésére, az árvák keserü könnyeinek felszáritására melyre csupán a nők finom gyöngédsége, aprólékos figyelme képes alakult jótékony nőegyesületünk is.

Mily magasztos és szép feladat ez, melyre egyesületünk vállalkozott s melyet 25 év alatt oly szép sikerrel teljesitett; megérdemli, hogy ez ünnepélyes órában a negyedszázados mult kedves emlékeit lelkünkben felidézve, az öröm és hálaadás tüzének fényénél tekintsünk és lássunk be a jövőbe. Mert e napon együtt a mult és jövő, remény s emlékezet! És mi a jelenkor gyermekei, itt állunk a mult s jövő között s fülünkbe cseng a szózat, a mely nemzedék nem becsüli meg a multat, nem érdemli meg a jövőt. Emlékezzünk azért hálás kegyelettel a multról s ebben az elődök érdemeiről s aztán szóljunk a jövőről s ebben az utódok kötelességeiről.

*

A 25 év alatt egyesületünk mindig hiven és sikeresen teljesitette nemcsak az alapszabályokban körülirt feladatát, a szorosabb értelemben vett jótékonyság gyakorlását, hanem mint a jegyzőkönyvi adatok tanusitják, vallási és nemzetiségi külömbség nélkül felkarolva minden társadalmi támogatást igénylő ügyet, városunkban a közmivelődésnek és haladásnak egyik leghathatósabb eszköze vala. A lelkesedéssel kezdett és a nemes czél felé kitartó munkakedvvel folytatott ut folytonos haladást, fokozott fejlődést mutat, fényes bizonyságot téve arról, hogy ez egyesületben a vezetők bölcsesége, a tisztviselők buzgósága és kötelességtudása s a nagyközönség áldozatkészsége és jóindulatu támogatása soha sem hiányzott.

Ezen idő alatt az egyesület ügyeit 3 elnök, 8 alelnök, 6 titkár, 4 pénztáros, 6 ellenőr, 2 női jegyző és 2 rendező-elnök intézte.

Elnökök voltak: 1. Ugron Lázárné 1875. febr. 14-től 1884. május 11-ig, ki mint az egyesület első elnöke bámulatraméltó bölcseséggel győzte le a megalakulás és kezdet sokféle nehézségeit s nemcsak szerencsés kézzel jelölte ki a müködési irányt, melyet azóta az egyesület hiven betartott, hanem nemes példaadásával az egyesület tagjainak szivében a lelkesedés alkotó lángját felgyujtván, 10 évi elnöksége alatt nem remélt eredményeket volt képes felmutatni. Áldásos müködésének emlékét az 1884-iki közgyülés 26. jkv. sz. határozatában foglalt legmélyebb elismerés és az 1889 ik évi közgyülés 9. sz. határozata örökiti meg, mely érdemeinek elismeréséül tiszteletbeli elnökké választotta.

2. Az egyesület 2-ik elnöke, fájdalom, már csak néhai boldog emlékü dr Török Albertné volt, ki 1884. május 11-től 1889. febr. 28-án bekövetkezett haláláig volt az egyesület ügybuzgó elnöke, fenkölt szellemü vezére. Emlékét az 1889. febr. 28-án tartott választmányi ülés 2. sz. határozata őrzi, midőn megható szavakkal fejezvén ki a nagy fájdalmat, a pótolhatatlan veszteséget, melylyel a Gondviselés az ő halálában az egyesületet sujtotta, kimondja, hogy érdemeit jegyzőkönyvében örökiti meg, hálás kegyelete jeléül ravatalára koszorut helyez, temetésén testületileg jelenik meg. Emléke legyen áldott, szelleme vezéreljen továbbra is!

3. A szépen kezdett s kitartóan folytatott munkát mint elnök 1889. április 28-tól 1900. május 6-ig özv. Török Pálné folytatta, kinek vonzó egyénisége, páratlan ügybuzgalma és czéltudatos vezetése folytán egyesületünk a fejlődés oly magas fokára jutott, hogy az ő elnökségének idejét méltán nevezhette el érdemes elődöm, Bod Károly mult évi titkári jelentésében az egyesület virágzási korszakának. Érdemei elismeréséül az 1900. május 6-án tartott közgyülés 5. sz. határozatával tiszteletbeli elnökké választotta s felkérte, hogy az egyesületnek ezután is legyen buzgó pártfogója, támogatója. Azonkivül pedig elhatározta, hogy az egyesület vagyonából 4000 koronát özv. Török Pálné alapitvány czimen külön választva kezeltet s annak évi kamatait az ő véleményének meghallgatásával fogja szegény árva leányok neveltetési költségeinek fedezésére forditani.

Alelnökök voltak: 1. Özv. Lakatos Jánosné 1875. febr. 14-től 1880. nov. 7-ig, midőn a városból való távozása miatt volt kénytelen megválni attól az egyesülettől, melynek megalapitásában, mint a szervező bizottság elnöke az egyesület czéljának kitüzése s az alapszabályok megalkotása által oly tevékeny részt vett Emlékét 1880. nov. 7-én tartott választmányi ülés 21. sz. határozata őrzi, szives Istenhozzádot mondva a távozó alelnöknek, az egyesület első megalapitói legbuzgóbbjának, tagjai legtevékenyebbjének, sikert és áldást kivánva ezutáni munkásságára is. 2. Koncz Lajosné 1875. február 14-től 1884. május 11-ig, mikor a közgyülés 23. sz. határozatával hálás elismerését fejezte ki buzgó fáradozásaiért. 3. Dr Török Albertné 1881. ápr. 19-től 1884. május 11-ig, mikor a közgyülés bizalma elnökké választotta. 4. Özv. Szabó Mártonné 1884. május 11-től 1894. április 15-ig, azóta tiszteletbeli alelnök volt haláláig. 5. Özv. Kis Ferenczné 1884. május 11-től 1894. ápr. 15-ig, azóta tb. alelnök. 6. Sándor Mózesné 1894. április 15-től 1897. május 9-ig, azóta tb. alelnök. 7. László Domokosné 1894. április 15-től 1900 május 6-ig, azóta tb. alelnök. 8. Steinburg Ottóné 1897. május 9. óta mostanig. A buzgó alelnökök érdemeit nemcsak a jegyzőkönyv adatai, de a tagok hálás emlékezete is hiven őrzi.

III. Titkárok voltak: Sebesi Ákos 1875—1876 = 1 év. Dr Nagy Sámuel 1876—1878. = 2 év. Váró Fe-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

rencz 1878—1882 = 4 év. Lankó Albert 1882—1887 = 5 év. Soó Gáspár 1887—1892 = 5 év és végül Bod Károly 1892—1900. = 8 év. Mindannyian nemes ambiczióval, kitartó munkával végezték a feladatot, melyet az ügykezelés terén az egyesület rájuk bizott s buzgó fáradozásaikért mindannyian jegyzőkönyvi köszönetben részesültek. Bod Károlyt pedig, mint a ki legtovább, nyolcz évig viselte e fontos és sokoldalu körültekintést igénylő állást, az 1900. évi közgyülés tiszteletbeli titkárrá s mint ilyent örökös választmányi taggá választotta, hogy több évi tapasztalatait és ügybuzgóságát egyesületünk javára továbbra is érvényesithesse.

IV. Pénztárosok voltak: 1. Özv. Korondi Mózesné 1875—1882. okt. 1-ig. 2. Szakács Mózesné 1882—1884. 3. Dr Szabadi Ferenczné 1884—1888. 4. Félegyházi Antal 1888 nov. 18-tól mostanig. Kik hogy mekkora ügybuzgósággal végezték oly sok időt és fáradtságot igénylő tisztjöket, a puszta szónál sokkal ékesebben bizonyitják azok a számadások, melyek az ö hivatali éveik idején az egyesület müködését mutatják. A kötelességteljesités boldogitó érzése jutalmazza buzgó fáradozásaikat!

V. Ellenőrök voltak: 1. Tolvaj Zsigmondné 1875—1878. 2. Szakács Mózesné 1878—1882 3. Diemár Károlyné 1882—1884. 4. Hlatky Miklósné 1884—1888. 5. Jánosi Mihályné 1888—1891. 6. Zakariás Józsefné 1891—1900.

VI. Női jegyzők voltak: Zayzon Ferenczné 1875—1891. Kassai Endréné 1891—1900.

VII. Rendező elnökök: Simon Gyuláné 1891—1897. Ugron Istvánné 1897—1900.

Mindannyian a nemes ügyhöz méltó buzgósággal, igaz lelkesedéssel végezvén feladataikat, méltán kiérdemelték nemcsak az egyesület, de a társadalom hálás elismerését is.

Ime a buzgóbbbnál buzgóbb tisztviselők hosszu névsora, kik a 25 év alatt egyenként és összesen időt és fáradságot nem kimélve, mindent elkövettek az egyesület ügyeinek felvirágoztatására.

Fény nevökre, áldáséletükre, a kik pedig már nem élnek, legyen áldott emlékezetük!

Ezeken a vezetőkön kivül a közmunkásoknak, az időtöltések buzgó rendezőinek, a filléres télyeken közreműködőknek is hosszu névsora van jegyzőkönyveinkben megörökitve, kik anyagi és erkölcsi támogatásukkal az egyesület vállalatainak sikerét biztositották. Nem sorolom fel neveiket, érdemeik nem szorulnak az én halvány méltatásomra, hiszen mint a költő mondja:

„A nemes virtus Maga Önmagának
Bére, jutalma".

A tagok száma az első évben 284, most 246. Az apadás onnan van, hogy az iparosok az időközben megalakult Iparos önképző- és betegsegélyző-egylet tagjaivá levén, egyesületünkből kiléptek.

Egyesületünk müködése első sorban szorosabb értelemben vett feladatának teljesitésére, a helybeli elhagyatott és munkaképtelen beteges szegények segélyezésére, az árvák ügyének felkarolására irányult. Évenként átlag 50-60 szegény között 200—250 forint pénzsegélyt osztott ki, kiket azonfelül nemes szivek adományából még ruházattal is segélyezett.

Pártfogása és gondozása alá vett egy árva, elhagyatott gyermeket, a Valéria-gyermekkertet, melyet anyja, nemes székely anyavárosunk nem birván dajkálui, könyörületes szivek gondjaira bizott. A nőegyesület özv. Lakatos Jánosné, Zayzon Ferenczné, Korondi Mózesné és Madarász Veronika inditványára 1877-ben elhatározta, hogy „tehetségéhez képest czéljául tüzi ki oda hatni, munkálni, miszerint a kezdeményezett Mária Valéria-kisdedóvó-intézet minél előbb létrejőjjön". 1878-ban pedig, midőn a kisdedóvó hosszas vajudás és küzdelem után megnyilt, Ugron Lázárné, Szabó Mártonné, Kabos Károlyné, Koncz Lajosné, Héjja Endréné és Lakatos Jánosné inditványára kimondotta a közgyülés, hogy „minden az egyesület által rendezendő estély, mulatság, közvacsora, vagy teaestély tiszta jövedelmének feleészét a Mária Valéria-gyermekkert javára engedi át". Ezen határozat alapján 1884-ig, mikor azt megváltoztatták, egyesületünk a Valéria-gyermekkert alaptőkéje gyarapitásához 700 frt rendszeres segélylyel járult. Azóta már csak közvetett segélyt nyujtott, a mennyiben évenként 10 szegény gyermek tandiját fizette, mi 60 frtba került és néhány évben karácsonfát állitott fel, ruházattal látva el szegény, árva gyermekeket. (Lásd Bod Károly: stb.) „A helybeli kisdedóvó történetének rövid ismertetése". Megjelent a Székely-Udvarhely 1897.évi 6. számában).

Anyagi erejéhez mérten mindig hozzájárult a társadalom néma, de sajgó sebeinek gyógyitásához is, szolgálván ezzel vallási s nemzetiségi különbség nélkül a humanismus és közmüvelődés érdekeit nemcsak székely anyavárosunkban és vidékén, hanem az egész magyar hazában is.

1875-ben tagjává lett az országos kisdedóvó-intézetnek évi 6 frt tagsági dij fizetési kötelezettséggel. 1876-ban a budapesti Deák Ferencz-szoborra 60 frtot, a török sebesülteknek 20 frtot, tépést és kötszereket, a magyarországi árvizkárosultaknak 75 frtot. 1877-ben a székely mivelődési és közgazdasági egyesületnek 43 frt 36 krt, a török sebesülteknek szintén 43 frt 36 krt. 1878-ban a boszniai sebesülteknek 150 frtot. 1879-ben a szegedi árvizkárosultaknak 129 frt 24 krt. 1880-ban a vereskereszt-egyletnek 20 frt 19 kr. A helybeli református egyháznak leányiskolája és orgonaalapja javára 92 frtot 1886-ban Emkének 100 frtot. Zeneszek segélyezésére 50 frtot. 1888-ban alföldi vizkárosultaknak 50 frtot. 1889-ben helybeli tüzkárosultaknak 100 frtot. 1892-ben sófalvi égetteknek 15 frtot. Felvidéki inségeseknek 10 frtot. 1893-ban veszprémi tüzkárosultaknak 15 frtot. 1896-ban helybeli milleniumi szoborra 10 frtot. 1897-ben segesvári Petőfi szoborra 18 frtot, koszorut. 1898-ban Erzsébet királyné budapesti szobrára 50 frtot, a helybeli vármegyeház számára megfestendő arczképére 100 frtot adományozott. 1895. óta pedig szegény és árva leányok neveltetésének költségeire évenként 200—250 frtot forditott.

De nemcsak az anyagiak terén teljesitette egyesületünk társadalmi feladatát, hanem a müsoros filléres télyek utján szellemi élvezetet is nyujtván városunk közönségének, arra törekedett, hogy ne csak szegényeket és árvákat segélyező, hanem önképző és közmüvelődési egylet is legyen. Mert vajjon van-e a mi társadalmunknak a nőegyleten kivül más tényezője, mely a széthuzó elemeket nemcsak a jótékonyságban, hanem a háziás, jókedvü együttes időtöltésben is — a pártos, felekezetes korlátok mellőzésével — oly sikeresen összetartani birná?!... Igy lesz az eszközből czél, a czélból eszköz, a segélyegyletből kulturegylet.

E czélt akarta szolgálni egyesületünk akkor is, mikor 1888-ban 300 frttal kölcsönkönyvtárt állitott, melynek kezelését előbb Soó Gáspár, később Solymossy Endre tanár urak voltak szivesek a nemes czél érdekében ingyen elvállalni. Minthogy azonban a könyvtár fentartása, főkép a helyiség hiánya miatt nehéz volt s időközben ugy az iparos, mint az értelmi osztály külön olvasókört alapitván, nélkülözhetővé is vált; 1890-ben alapitó tagsági dij fejében a helybeli iparos önképző- és betegsegélyző-egyletnek ajándékoztatott.

Ime főbb vonásaiban az irány, az út, melyen egyesületünk 25 év alatt lankadatlan buzgósággal, kitartással haladott nemes czélja felé s melyen a vezetők bölcsesége, a tisztviselők ügybuzgósága, az egyleti tagok jóindulatu támogatása s a közönség áldozatkészsége folytán bámulatraméltó eredményeket volt képes felmutatni.

Állitásomat a fényes sikert és bámulatraméltó eredményt illetőleg a puszta szónál sokkal szebben és hivebben igazolja ezen táblázat, mely a 25 évi bevételek és kiadások számadatait foglalja magában először évenként, aztán a 3 elnök elnöksége idejében s végül a 25 év eredményét összegezve.

Bár érdemes és érdekes volna e számadatokat a maga egészében felolvasni, de tekintve az idő előrehaladottságát, nem akarom a mélyen tisztelt közgyülés figyelmét fárasztani s azért csak a főbb adatokat fogom ismertetni, melyek egyuttal a fokozatos fejlődést is bizonyitják.

Az első 10 év alatt rendezett 128 filléres tély 1185 frt 46 krt, 28 mulatság 2257 frt 66 krt jövedelmezett, összes bevétel volt 6236 frt 28 kr. Helybeli szegények segélyezésére kiadatott 2043 frt 46 kr, az óvoda javára 579 frt 19 kr, másnemü segélyezésre 519 frt 15 kr, mely segélyezések összege 3121 frt 80 kr, az alaptőke 3073 frt 4 krra emelkedett. A fokozatos emelkedést mutatja az, hogy a mig az 1875-ben rendezett 11 filléres tély jövedelme csak 32 frt 48 kr, addig az 1884-ben rendezett 20 filléres tély 196 frt 73 kr volt.

A Török Álbertné elnöksége alatt 74 filléres télyből bejött 788 frt 16 kr, 20 mulatságból 1303 frt 41 kr, összes bevétel volt 8805 frt 64 kr.

Helybeli szegények segélyezésére kiadatott 1271 frt 33 kr, szegény tanulók segélyezésére 176 frt 30 kr, óvodának 151 frt 22 kr, másnemü segélyezésre 636 frt 50 kr, összes segélyezés 2586 frt 56 kr, alaptőke 381 frt 66 krra emelkedett. Filléres télyek jövedelme legkevesebb volt 1887-ben 140 frt 46 kr, legtöbb volt 1885-ben 199 frt 16 kr.

Török Pálné 10 évi elnöksége alatt (a 11-iket mint 26-ik évet nem számitom, mert az a második negyedszázad történetéhez tartozik) 162 filléres télyből 2231 frt 17 kr, 12 mulatságból 2143 frt 9 kr volt a jövedelem, összes bevétel 8430 frt 48 kr. Helybeli szegényeknek kiadatott 2487 frt 69 kr, szegény tanulók neveltetési költségeire és ruházatára 1751 frt 22 kr. Óvodának karácsonfára 48 frt 29 kr, egyéb segélyezés 224 frt 24 kr, összes segélyezés 4441 frt 44 kr. Filléres télyek jövedelme mikor legkevesebb volt 1892-ben 145 frt 12 kr, mikor legtöbb volt 1898-ban 274 frt 31 kr. Alaptőke a 10 év alatt 1414 frt 88 krra emelkedvén, 3583 frt 22 krral szaporodott.

Az egész 25 év alatt összesen rendezett 364 filléres tély 4204 frt 69 krt, 70 mulatság 5704 frt 16 krt jövedelmezett. Összes bevétel volt 17,472 frt 39 kr.

Helybeli szegényeknek kiadatott 5802 frt 49 kr. Szegény tanulók ruházására és tanitási költségeinek fedezésére 1927 frt 52 kr. Óvoda segélyezésére 778 frt 70 kr. Egyéb segélyezésekre 1379 frt 89 kr. Összes segélyezés 10119 frt 90 kr. Alaptőke 7414 frt 60 kr.

Ime a nevezetesebb számadatok, melyek minden szónál szebben, ékesebben bizonyitják, hogy a nőegylet jelszava, a jótékonyság nem volt puszta szó, üres czim, mert egyesületünk habár szük körben, szerényen s azon Krisztusi szavak értelmében: „ne tudja a te jobb kezed, a mi jót tesz a te balkezed", majdnem észrevétlenül, de mindig önzetlenül teljesitette nemes feladatát.

A szép siker kivivásában a nőegylet lelkes vezetőin s buzgó tagjain kivül nagy érdeme van Udvarhely város és vidéke müvelt közönségének is, mely egyesületünket jóindulatu pártfogásába fogadva, anyagi és erkölcsi támogatásával a munka sikerét biztositotta.

Hálás köszönettel, őszinte elismeréssel adózik egyesületünk a helybeli lapok, a „Székely Udvarhely" és „Udvarhelyi Hiradó" szerkesztőségeinek is azon önzetlen és áldozatkész szolgálatkészségért, melylyel nemcsak az egyesület hivatalos közleményeit voltak szivesek — mindig dijtalanul — a közönség tudomására hozni, hanem az egyesület jótékony és közhasznu müködését méltatva s a sikeres müködés érdekében felvetett eszméket felszinen tartva, a közönség érdeklődésének felkeltése által megbecsülhetetlen szolgálatokat tettek egyesületünknek.

Hála és köszönet illeti végre a város és vármegye hatóságait is, hogy a rendelkezése alatt álló eszközöket s főkép a gyülések és mulatságok tartására szükséges helyiségeket mindenkor szives készséggel engedte át a nőegylet czéljaira.

Ilyen volt, mélyen tisztelt közgyülés a székelyudvarhelyi jótékony nőegyesület képe 1900. május hó 6-án, midőn az uj negyedszázad küszöbén a vezetés egy uj tisztikar s választmány kezébe jutott. Az uj tisztikar s választmány élén dr Damokos Andorné elnök, Steinburg Ottóné és dr Mezei Ödönné alelnökökkel, kiket az egylet tagjainak közbizalma, őszinte ragaszkodása és szeretete egyhangu lelkesedéssel emelt e diszes állásra, a mult dicsőségéből bátorságot és erőt, kitartást és lelkesedést meritve, szép reménynyel fogott a nehéz, de gyönyörüséges munkához s azóta az érdemes elődök által kijelölt uton haladva, már is szép eredményeket képes felmutatni.

Most azonban csak az elmult negyedszázad történetével is kapcsolatos azon körülményt kivánom felemliteni, hogy választmányunk az egyesületnek 1880 óta oly sokszor hangoztatott s a jegyzőkönyvekben többször is kifejezésre juttatott óhaját a változott viszonyoknak már sok tekintetben meg nem felelő alapszabályok modositása tárgyában, valósitotta meg akkor, midőn Steinburg Ottóné, alelnök elnöklete mellett Bod Károly, Demény Ferenczné, Fejes Áronné, Félegyházi Antal és Szabó Árpád tagokból alkotott bizottság által az alapszabályokat a 25 éves mult tapasztalata alapján a jelenlegi viszonyokhoz képest czélszerüen átalakitva s a szükséges stilaris javitásokkal együtt pontonként átdolgoztatva, folyó évi nov. 11-én tartott rendkivüli közgyülés 20. sz. határozata alapján megerősités végett felterjesztette a nagymélt. belügyminiszteriumhoz.

A mai jubiláris ünnepély rendezésével pedig, midőn nyilvánosan elszámolt a nagyközönségtől 25 év alatt nyert fillérek felhasználásáról, alkalmat akart adni a nagyközönségnek, hogy az egyesület czéltudatos és sikeres müködését megismerve, meggyőződhessék arról, hogy egyesületünk méltó a további pártfogásra is. S váltban a mai korban, midőn az eszmények kultusza nagyon aláhanyatlott s az anyagias világnézet folyton terjed, de főkép a meddig a szegényügy megoldására szolgáló közigazgatási intézmények között a tolercz-kocsi, a koldulási és kintornázási engedélyek szerepelnek. addig ezen humánus egyesület fennállására és müködésére elengedhetetlenül szükség van.

Hadd legyen azért e népes ünnep, e diszes közönség megjelenése biztos záloga annak, hogy egyesületünk a nagyközönségnek továbbra is közös kincse marad s a kik 25 évvel ezelőtt az alakulás idején s azóta mindig dicséretreméltó buzgósággal vettek és vesznek részt az egyesület áldásos müködésének helyes és czéltudatos irányitásában, azoknak őszinte rokonszenvére, igaz részvétére jövőre is számithatunk.

És most azon őszinte ohajtással fejezem be vázlatos ismertetésemet, hogy adjon Isten ezután is annyi buzgalmat a cselekvésben s annyi eredményt a munkában, mint eddig s akkor egyesületünk nemcsak élni, de nemes hivatásához mérten virágozni is fog.

A Gondviselés tartsa meg és öregbitse egyesületünket mostani erejében, épségében és tevékenységében, az egyesület tagjait pedig, kiknek nemes keblében másokat boldogitni törekvő, hazát s nemzetet hőn szerető sziv dobog, éltesse Isten sokáig!!...

Az előadott történetet közbe-közbe élénk éljenzésekkel kisérte a nagy és diszes közönség. Ezután Nagy László ev. ref. énekvezér igen sikerült vezetése mellett a mükedvelőkből ez alkalomra szervezett vegyeskar énekelt, müvészies összhanggal. Majd özv. Ugron Lázárné és özv. Török Pálné tiszteletbeli elnököknek Bod Károly tb. titkár az egyesület nevében egy-egy gyönyörü, kék és piros plüschbe kötött diszokmányt nyujtott át a következő szép beszéd kiséretében:

Nagyérdemü Közönség! Mélyen Tisztelt Elnökasszonyok! A kik az árvák könnyeit letörlik, avagy felszáritják, az özvegyeket gyámolitják, a szegényeket fölsegélik, a fájó sziveket vigasztalják és a sajgó sebekre gyógyitó balzsamot hintenek: azok Isten országát épitik a földön! A mélyen tisztelt elnökasszonyok pedig ezt cselekedték!... Ezelőtt 25 évvel egy kis mentő sajka tünt föl a helybeli társadalmi élet felületén, melynek méltóságtok voltak eszélyes, okos és tapintatos kormányosai; iránytüje a humanismus, az emberszeretet, a hit, az igaz vallásos érzés felekezeti, sőt nemzetiségi különbség nélkül; horgonya az igaz ügy diadalában vetett szilárd meggyőződés, a jó reménység; végső czélja pedig a nyomor enyhitése, a szenvedők boldogitása és ez által Isten országának terjesztése. Ime! ily czélból és ezzel a fölszereléssel oldották el és inditották utra 25 év előtt azt a kis mentő csolnakot, melynek neve: „Székelyudvarhelyi jótékony nőegyesület" s mely azóta vészszel, viharral küzdve, látva derüt és borut egyaránt: Noé bárkájaként lebeg, reng, halad a révpart felé, fenn lobogó fehér zászlóján ezen jelszavakkal: „szeretet, béke és egyetértés"! Mélyen tisztelt elnökasszonyok! Az egyesület tagjainak nevében és megbizásából a 25 éves fennállás mai örömünnepén igaz lelkesedéssel és őszinte, hálás szivvel köszönjük meg azt az önzetlen és lankadatlan buzgóságot, melyet egyik, mint az egyesület első elnöke 10 éven át tanusitott s mely által a szervezés, megalakulás és kezdet nehézségeit legyőzte; a másik 11 évi elnöksége alatt a fölvirágzást eszközölte. Legyenek meggyőződve affelől, hogy az osztatlan szeretet és nagyrabecsülés nem fog elmulni soha; a szegények, özvegyek és az árvák örömkönnyei és hálaimái pedig felszállnak az Égbe, áldást esdve drága életökre! Midőn tehát a kegyeletes és hálás visszaemlékezés e szép napjának maradandó jeléül ime átadjuk ezt az üdvözletet: egyszersmint őszinte szivvel ohajtjuk, hogy a keresztényi és honleányi kötelesség hiv teljesitésének boldogitó tudatát nemes keblökben hordozva, még sokáig éljenek!

Erre ismét a mükedvelők kedves harmoniával előadott éneke következett szünni nem akaró tapsokkal s Kovácsy Albert dr, egyleti tag inditványozta, hogy a jubileum emlékére Évkönyvet adjon ki az egyesület. Ismét Morascher zenetanár állott az ifjusági vegyeskar élére s zenekari kisérettel gyönyörü előadásban hangzott el a Szózat, melyet állva hallgatott meg a közönség és hatalmas tapsokkal jutalmazott. Végül dr Damokos Andorné elnök következő lendületes szavakkal zárta be az ünnepélyes diszközgyülést:

Tisztelt Közgyülés! Most, midőn jótékony nőegyletünk történetének első fejezete véget ért s midőn mai ünnepélyünkkel annak záró-kövét letettük, engedjék meg azon őszinte kérést, hogy a kezdetét veendő ujabbi müködési időszak alatt is legyen az egylet ügyeiben állandó érdeklődésük, jóakaratu szives támogatásuk azon biztositék, melyen a nőegylet jövője felépül. Ennek reményében ujolag is megköszönve a szives érdeklődést, mai diszközgyülésünket ezennel bezárom.

Kónya Sándor zenekarának gyujtó indulója mellett igen lelkes hangulatban, a nap szép emlékével eltelten oszlott szét a közönség, hogy a nagyszabásu teaestélyre készüljön.

* * *

Este 7 órakor már igen szép közönség gyült össze a vármegyeház disztermébe. Nyolcz óra felé pedig telve voltak a szebbnél-szebben diszitett asztalok ülőhelyei. Körülöttük szorgoskodtak a gondos háziasszonyok és leányok. Valóban barátságosabb, kedélyesebb mulatságot el sem lehet képzelni, mint a mi nőegyletünk tea-estélyei. A mit szem és száj kivánhat, mindaz varázsszerüen ott van a valódi magyar vendégszeretetről tanuskodó kölgyek jóvoltából.

Az izletes, pompás vacsorák után vidám tánczra perdült az ifjuság s közel volt a reggel, mikor pihenőre tért. Az estélyen résztvett hölgyek névsorát — érkezési sorrend szerint — ide iktatjuk:

Asszonyok: Daróczi Jánosné, Steinburg Ottóné, özv. Török Pálné, özv. Kis Ferenczné, Pál Sándorné, Kovács Polixena, Félegyházi Antalné, Lánszky Józsefné, Koncz Árminné, Fejes Áronné, özv. Doros Györgyné, Hargita Nándorné, Gálffy Endréné, Becsek Aladárné, Nosz Gusztávné, özv. Zakariás Józsefné, Homolay Lajosné, Wolfné, Szakács Károlyné, Betegh Pálné, özv. Szakács Mózesné, Solymossy Lajosné, Pap Andrásné, Szöllősi Samuné, Gönczi Lajosné, László Domokosné, Székely Dénesné, Bartha Károlyné, Tamás Albertné, Hlatky Miklósné, dr Lukácsffy Istvánné, Embery Árpádné, dr Nagy Samuné, Nagy Jánosné, Zakor Endréné, Jankovicsné, Egyed Balázsné, Ehrenreichné, dr Válentsik Ferenczné, Lázár Róza, Demeter Dénesné, Persián Jánosné, Riemer Gusztávné, dr Damokosné, Simó Mátyásné, Amberboyné, Szabó Andrásné, Rösslerné, Ráduly Jánosné, Rápolti Domokosné, dr Kassainé, dr Mezey Ödönné, Csanádi Zalánné, özv. Ugron Lázárné, Szabó Istvánné, Dózsa Jakabné, özv. Ugron Jánosné, Benedek Rózsika, Ugron Zoltánné, Kabos Károlyné, Biró Istvánné, Biró Sándorné, Felszegi Istvánné.

Leányok: Daróczi Ilona, Daróczi Nina, Steinburg Pepi, Pál Juliska, Finta Lina, Paál Erzsi, Paál Ilka, Paál Ida, Félegyházi Mariska, Lánczky Emma, Szabó Ilona, Lánczky Piroska, Doros Ilona, Medgyes Emma, Zakariás Margit, Madarász Véri, Solymossy Ágnes, Szöllősi Irén, László Mariska, Bartha Margit, Burnász Mariska, Rápolti Jolán, Lukácsffy Mariska, Fischer Irén, Jakab Erzsi, Jakab Ilonka, Vargha Ida, Bialis Irma, Misz Margit, Gál Mariska, Szilágyi Ilona, Biró Emilia, Hann Pepi, Mezey Ibolyka, Mezey Nelli, Mezey Annuska, Csanády Rózsika, Fekete Irén, Ugron Márta, Policzer Rezsin, Lányi Rózsika, Szabó Etelka, Varró Berta, Madarász Irén, Madarász Bea, Ehrenreich Sarolta.

Az estély anyagi eredményéről fényesen beszél a következő számolás, melyet az egyesület köréből kaptunk:

Nyilvános számadás a helybeli jótékony nőegyesület f. hó 8-án megtartott negyedszázados ünnepélye és az azzal kapcsolatosan rendezett szokásos teaestélyének bevétele és kiadásairól. Az egyesület mint mindig, ugy ez alkalommal is gyüjtőiveket bocsátott ki, ez által is biztositani ohajtván az estély anyagi sikerét, melynek tiszta jövedelme szokta évről-évre jobbára fedezni a szegény, árva leánygyermekek neveltetésére forditott összeget. 1. számu gyüjtőiven adakoztak: Boros Károlyné 6 K, Gyarmathy Sándorné, özv. Soó Károlyné, Sterk Sámuel, Bagossy Béláné, Vallen József, Diemár Károly, Simó Mátyásné 2—2 K, Teichner, Valdmann, Haberstumpfné 4—4 K, dr Egyed Balázsné, Felszegi Dénes 2—2 K, Simó Balázs 10 K, — — — 2 K, Lázár Kálmán, Harmath Jenő 3—3 K, Diemár Károly, Gergely Ferencz, Csanády Zalánné 2-2 K, Kovács Domokos 1 K, Hoffmann Sándorné 2 K, Ugron Gáborné 6 K, Török Albertné 4 K, Gotthárd Jánosné 1 K, Soó Rezső 5 K, Görgényi Károlyné, dr Kovács Mórné 2—2 K, Finkér Lászlóné 3 K, Bolyay Gáspárné, Tassaly Józsefné, Tompa Árpádné, Szabó Dénesné, Krausz Ernőné 2—2 K, Dézsy Antalné 1 K, Hann Károlyné, Mihály Jánosné, Jánosy Gyuláné 2—2 K, Szentes Árpád, Diószeghy Samu 1—1 K, Szakács Károly 2 K, Ginzky Hermin, Farczádyné 1—1 K, özv. Török Pálné 4 K, Varga Ida, Veigelné, Nagy Lászlóné, Németh Albertné 2—2 K, N. N. 1 korona. Összesen 119 korona. Ivtartók: Nosz Gusztávné, Szabó Ilonka, Bartha Margit. II. számu iven: Ferenczi Jánosné 1 K. Licht Gyuláné, Szabó Károlyné 2—2 K, Szabó Domokosné 1 K, Amberboyné, Macskásy Ignáczné, Bodrogi Sándorné, Beszterczey, Gál Jánosné, özv. Szabady Ferenczné, Szabady Tivadarné, Rubelch, dr Ráczkövy, dr Kovácsy Albert 2—2 K, özv. Válentsikné 1 K, Ilyés Vilma, özv. Balázsyné, Röszler Károlyné, Fernengel Gyula, Müller Johanna, Olasz Gyuláné, Bod Károlyné, Gergely Ferenczné, Márk Albert, Novák Károlyné, Pálffy Károlyné, Solymossy Jánosné, dr Imreh Domokos, Florián Bogdánné, dr Lengyel 2—2 K, Bedő Sándorné 5 K, dr Damokos Andorné, dr Válentsik Ferenczné 10—10 K, Fodor Boldizsár, Lántzky Piroska, Demeter Dénesné 2—2 K, Hollaky Arthurné 10 K, Hlatky Miklósné 2 K, dr Nagy Samuné 4 K, dr Urbányi 10 K, Balássy Ignácz 1 K, Simó János 2 K, Solymossy Endréné 1 K, Györfy Titusz, Beszterczey Istvánné, özv. Pálffy Ferenczné 2—2 K, Betegh Pálné 1 K, Srott, Czifok István 2-2 K, Szabó Árpád 3 K, Benedek Rózsika 2 K, özv. Barabás Domokosné 40 fillér, összesen 142 K 40 fillér. Ivtartók: Dózsa Jakabné, Solymossy Ágnes. III. gyüjtőiven: Mezey Ödönné 10 K, özv. Kis Ferenczné 2 K, Zimny Ferenczné 3 K, Riemer Gusztávné 2 K, Gyarmathy Ferenczné 3 K, Doros Györgyné 5 K, Sándor Dénesné, Barabás Andrásné, Csehély Adolfné, Láng Berta, Sándor Mózesné, Tomcsáné, özv. Becsekné 2-2 K, özv. Tolvajné 1 K, Maráthné 2 K, Fejes Áronné 4 K, Bedő Ferencz, Biró Áronné, Orbán Félixné 2—2 K. Összesen 51 korona. Ivtartók: Mezey Ödönné és Válentsik Ferenczné. IV. gyüjtőiven: Embery Árpádné 2 K, Persián Jánosné 5 K, Ilyés Miklós 6 K, dr Kassay Albertné, Mártinovich 2—2 K, N N., R. J., Florián Gergelyné 1—1 K, Tamás Albertné 2 K, Biró Sándorné 4 K, Jánossy Péterné, Dózsa Jakabné, Mátéfy, Darvai Rezsőné 2—2 K, özv. br. Orbánné 1 K, Daróczi Jánosné, Róbert Antalné, Becsek Aladárné, Zondáné, Máté Eliz, Gyerkes Mihályné 2-2 K, Pálmayné, N. N. 1—1 K, Molnár Károlyné, Kovács Albert 2—2 K, Nagy Jánosné, Kertész Albert 1—1 K, Pál Adolf, Paschek Viktorné 2—2 K, Szabó Gábor 1 K, Székelyegyleti takarékpénztár 5 K, dr Knörr Ferenczné 1 K, Szabó Andrásné, Félegyházi Antalné, Nosz Gusztávné 2-2 K, László Domokosné, dr Solymossy Lajosné 3—3 K, Nagy Irma 1 K, Steinburg Ottóné 4 K, Gondáné, Kassay Ákosné, Székely Dénesné 2-2 K, Biró Dénesné 1 K, gr. Lázár Ádámné 3 K, Bartha Gáborné 2 K, Nagy Lajosné 1 K, Szilágyiné, Pap Z. Endréné, Hargita Nándorné, Harmath Ödön, Pillch Lajos 2—2 K, Maráth, Strohoffer Béla 1—1 K, Szöllősi Samuné 5 K, Szöllősi Ödönné 4 K, Szabó Gáborné 2 K, Kovács Jánosné 3 K, Hein Pálné, Fernengel Frigyesné, Nerelits Leóné, Ferenczi Gyuláné, Vánkyné 2—2 K, Kis Gáborné, Spaller Józsefné, Zárug Antalné, Zsigmondné 1—1 K, Pap Andrásné, Deák Lajosné, Barabás Jenőné, Kabos Károlyné 2—2 K, Horváth Károlyné 1 K, Fankovich Gyuláné, Benedek Béláné 2—2 K, Bodrogi Sándorné 1 K, Ehrenreich Albertné 3 K, Nagy Gyárfás, Baranyai Gyuláné 2—2 K, Spiess Andorné 60 f, Huber Antal 40 f. Összesen 158 korona. Ivtartók: Bartha Károlyné és Medgyes Emma, V. sz. gyüjtőiven: Locz, Sigmond 1—1 K, Virág Józsefné 4 K, Madarász Irén, Szenkovits János 2-2 K, Persián János 4 K, Homolay Lajosné, dr Lukácsffyné, Sterba Ödön 2—2 K, Csillag István 1 K, Bagó Gyula, N. N. 2—2 K, Rössler és Gábor, Papp Z. Endre, Farczády Károly 4—4 K, Litrecken, Orbán, Weisz Gábor 1—1 K, Szabó Albert 4 K, V. N. 2 K, N. N. 1 K, Soó Gáspár, Gönczi Lajosné, Koncz Ármin 3—3 K, Koncz Aurél 2 K, Gyertyánffy, Lázár Róza 1—1 K, Kovács Dénes 2 K, Gotthárd 1 K, Ádám Albert 2 K, Diószeghy 1 K, Hoffmann 2 K, K., Nagy, Szabó 1—1 K, Jung-Cseke Lajos 2 K, Molnár Lajos 4 K, Roediger Gyula 2 K, Damokos 4 K, Simó Mátyás 2 K, Demeter Károlyné 1 K, özv. Fehérváry Lajosné, Szakáts Károlyné, Szakáts Jánosné 2—2 K, Sámson Lajos 1 K, Ugron Istvánné, Papp Z. Józsefné 2—2 K. Összesen 101 korona. Ivtartók: Riemer Gusztávné és Papp Z. Endréné. Az öt iven összegyült e szerint 564 korona 40 fillér. Azonfelül ételneműeket adakoztak: Dr Damokos Andorné 2 tortát, Lántzky Sándorné 1 pulykát és 1 tortát, dr Válentsik Ferenczné 4 kenyeret, Demény Ferenczné 2 tál kolbászt és 1 tortát, Walter Vilmosné 1 tál tésztát, Sipos Andorné 1 tál irós tésztát, Rápolthi Domokosné 1 véka almát, Schuszter Istvánné 2 drb veknit, László Andrásné 4 kürtőskalács, Mezey Ödönné 6 kenyér, Ugron Gáspárné 1 pulyka, Szabó Istvánné 5 kenyér, Thury Gergelyné 12 kürtőskalácsot és egy véka almát. — Az estélyen felülfizettek: Steinburg Ottóné 1 K, Török Pálné 3 K, Rados Ignácz 2 K, özv. Kis Ferenczné, Szabó Kálmán 1—1 K, Lántzky József 3 K, Gálffy Endre 2 K, Becsek Aladár 4 K, Dobay, Szakáts Károly, Páchek Viktor 1—1 K, Szakáts Mózesné 2 K, Szöllősi Samu 7 K, László Domokos, Székely Dénes, Gábor, Lukácsffy István 2—2 K, Kis Kálmán 1 K, Gyarmathy László hadnagy 3 K, Embery Árpád 2 K, dr Nagy Samu 6 K, Lázár Kálmán, Stodula őrnagy 1—1 K, dr Urbányi ezredorvos 3 K, Metzner őrnagy 4 K, Hoffmann, Egy hadnagy, Adler, Simó Balázs 1—1 K, Ehrenreich

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

válentsik 7—7 K, Gábor Antal 1 K, Persián 3 K, Damokos 8 K, Simó Mátyás, Ráduly, Daniel Károly, Zakor, Farczády, Irásko 1—1 K, Florián, dr Mezey 2 K, dr Soó Rezső, Huber A. 1—1 K, Gyertyánffy, nády Z, 2—2 K, Hollaky Arthur 5 K, Györffy 1 K, ián 10 K, Fás Gyula 1 K, Ugron Lázárné 8 K, Ug- Jánosné 1 K, Gál János 3 K, Sterba Ödön 1 K, kovich Gyula 6 korona. Felülfizetés 135 korona. Be- i dijból begyült 226 korona 60 fillér. — Az aszta- nál bevettek: Doros Iluska, Félegyházy Mariska, ariás Margit, Piskoty Jolán, Lányi Rózsika, Lántzky ma, Gál Mariska, Pál Juliska (négy asztalnál) 260 ona 20 fillért. Finta Lina, Ehrenreich Sarolta 36 ko- át. Szabó Farkasné, Daróczy Ninuka, Finkér Irén 49 ona 32 fillért. Gondáné Steinburg Irén 34 korona fillért. Czukrászatból: Szabady Tivadarné, Fejes nné, Papp Zakor Endréné, Solymossy Ágnes 97 ko- a 46 fillért. Pezsgőből: Nosz Gusztávné, Madarász a, Varró Berta, László Mariska 198 koronát. Jux-ba- ból: Lukácsffy Istvánné, Steinburg Pepi 106 korona fillért. Szivarból: Gondáné, Bartha Margit, Szabó nka 64 korona 42 fillért. Tea, konyak és fekete ká- ból: László Domokosné, Madarász Irén 21 korona 40 ért. Borból és egy asztal után: Dózsa Jakabné, Po- er Rezzin, Megyes Emma 152 korona 53 fillért. Vi- ból és megmaradt ételnemüek stb. elárusitásából: korona 42 fillér. Bejött e szerint a kéregetéssel együtt 21 korona 25 fillér, azaz kétezerhuszonegy korona szonöt fillér. A kiadásokat nem lehetett még teljes észében összeállitani s igy a tiszta jövedelem is csak vetkező alkalommal lesz konstatálható. Nem mulaszt- tom el azonban addig is, mig azt a választmány hi- talból is megtenné, kifejezni az egyesület legmélyebb láját és köszönetét dr Mezey Ödönné asszonynak, ki rhatatlanul szives, lekötelező modorával, lankadatlan zgalmával lehetővé tette, hogy az elnöksége alatt ndezett negyedszázados ünnepély azon a szinvonalon jon, milyent a kicsiny eszközökkel bár, de a legma- sztosabb czél érdekében müködő humánus egyesület egkövetel. Köszönet illeti szives előzékenységéért az . ref. kollegiumot, a felső leányiskola igazgatóságát, agy László énekvezért, valamint minden egyes közre- üködőt. A székelykereszturi testvéregyesületet, kik élü- ön elnökük özv. Ugron Jánosné asszony őméltóságá- l, ünnepélyünkön megjelentek; annak diszét, fényét nelték, emlékét elmulhatatlanabbá tették.

A teaestély sikeréről minden szónál világosabban eszélnek a fentebbi számok, busásan jutalmazva tö- érdek fáradozásáért e. r. elnök dr Válentsik Ferenczné sszonyt és azt a szépséges szép gárdát, mely egise att fáradt, munkálkodott. Dorosné, e. jegyző.

Különfélék.

— **Közigazgatási bizottságunk** havi rendes ülését ollaky Arthur főispán elnöklesével mult szerdán tar- otta meg. Az egyes jelentéseket tudomásul vették s öbb községi és magán ügyet elintéztek.

— **Egyházi kinevezés**. Majláth Gusztáv gróf erdé- i püspök György Lázár helybeli s. lelkészt máréfalvi lebánossá nevezte ki. Midőn őszintén gratulálunk a egérdemlett előléptetéshez, egyuttal csak sajnálhatjuk árosunkból való távozását. Mert valóban Melchitedek endje szerint való pap volt ő példás élettel, tolerans ondolkozással, tiszta becsületességgel. Egyházi kötel- eit ritka pontossággal, vallásos áhitatra gerjesztő ensőséggel vegezte, hitoktatói teendőiről pedig beszél- enek a felsőbb leányiskola s az iparos tanonczok elül- áróságai; beszéljenek a leánynöveldei tanitványok, kik őpásztort illető szeretettel fonták körül a bucsuzás illanatában s könnyek közt csókolták meg a finom apintatu, mégis fegyelmezni tudó, egyszerü káplánnak ezét. Önzéstelen baráti jóindulata ismerősei közt ál- andó tiszteletet, meghitt baráti körében pedig kedves emléket biztosit számára. Előléptetését kiérdemelte. Vajha elmondhatnók Máréfalváról is egykoron, hogy egy ily pap megnyerésére szintén érdemes vala?!

— **A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium** »Ifjusági Petőfi-Önképző köre« 1900. decz. 16-án (vasárnap) Vörösmarty Mihály koszorus költőnk születésének 100-dik évfordulója alkalmából a kollegium nagyter- mében nyilvános diszülést tart, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghivja az elnökség. Kezdete d. e. pontban háromnegyed 11 órakor. Müsor: 1. Szózat, énekli az „Ifjusági Daloskör". 2. Elnöki megnyitót mond Fejes Áron, tanár. 3. A százéves Vörösmarty, irta Ravasz Árpád, tanár; szavalja Jodál Gábor VIII. o. t. 4. Részlet Vörösmarty »Zalán futásá«-ból szavalja Dávid Emánuel VIII. o. t. — Zalán futásához prologust mond Visky Károly VII. o. t. 5. Vörösmartyról beszél Apáthy Árpád VIII. o. t. 6. Honvágy, orgonajáték zene- kisérettel, előadják: Lengyel József VII., Apáthy Zoltán VII, Sturm János VIII., Bedő Béla V. o. tanulók. 7. Vörösmarty: Jóslatát szavalja Soós Adolf VIII. o. t. 8. Részlet Vörösmarty: Csongor és Tündéje V. felvoná- sából: előadják: Lányi Imre (Csongor) VII. o., Nagy András (Balga) VIII. o., Derzsi Domokos (Kalmár) VII. o., Bódi Dénes (Fejedelem) VII. o. és Felszegi István (Tudós) VII. o. t. — E drámai költeményhez prologust mond Hegyi Jenő VIII. o. t. 9. Vörösmarty: Vén czi- gányát szavalja Fosztó Dénes VIII. o. t. 10. Induló, előadja az »Ifjusági Zenekar«.

— **Gazdasági tudósitók**. A földmivelésügyi mi- niszter Sándor Gergely derzsi unitár. papot és Györfi István homoródsztmártoni tanitót a homoródi; Robony Adolf kobátdemeterfalvi birtokost a kereszturi járás részére az állandó gazdasági tudósitói tisztel bizta meg.

— **Gyermekszinházat** rendez ujra 23-án a kath. leánynövelde, melyre jótékony czélzata, eddigi népszerü- sége s a szülők és tanügybarátok érdekeltségénél fogva kü- fölösleges közönségünk pártoló figyelmét e téren is kü- lön felhivnunk. Jegyek lapunk kiadóhivatalalában már válthatók.

— **A tea-estély rendezőbizottsága** ma (vasárnap) délután pont 2 órakor Válentsik Ferenczné, rendező elnök, és folytatólag a jótékony nőegyesület választ- mánya Damokos Andorné elnök vezetése alatt ülést tart.

— **Felhivjuk** t. olvasóink figyelmét az egész országban előnyösen ismert Wein Károly és Társai késmárki szövőgyár hirdetésére. E hazai gyár készit- ményei: szepességi vászon, damaszt-asztalnemü-, törül- köző-, kávésteriték, zsebkendők stb. stb. nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is nagy elterjedtségnek és kedveltségnek örvendenek.

— **A kivándorlás ellen**. A belügyminiszternek 106,499—1900. sz. rendeletét főispánunk 761—900. sz. megkeresésére vármegyénk alispánja a három főszolga- birónak és a polgármesternek másolatban megfelelő szigoru alkalmazás czéljából megküldötte. A miniszter rendeletét egyik megelőző számunkban mi is közöltük volt. (20,424—900.)

— **Halálozások.** Gróf Lázár jenő megyesfalvi bir- tokos, a lelkes magyar ipar-barát, kinek országos hirü müasztalos ipartelepe van Megyesfalván, Maros-Torda- vármegyében — e hó 10-én este tüdőgyuladásban, éle- tének 55-ik évében elhunyt. A nemes grófban szár- hegyi Lázár Ádám gróf, vármegyénk főjegyzője nagy- bátyját veszitette el. — Gagyi Pálffy Mihályné ádámosi Végh Julia e hó 11-én délután élete 40-ik évében, hosszas szenvedés után, övéinek szerető karjai között megszünt élni.

— **Meghivó**. Az „Örökimádás" temploma udvar- helymegyei gyüjtő-bizottságának alapitó, pártoló és ren- des tagjait a róm. kath. főgymnasium disztermében folyó hó 23-án d. e. 11 órakor tartandó rendes évi közgyülésére van szerencsénk tisztelettel meghivni. Székely-Udvarhelyt, 1900. deczember hó. Hollaky Arthurné, elnök. Embery Árpád, titkár. Ezzel kapcso- latban megjegyezzük, hogy jövő számunkban hozni fog- juk a tisztikar, választmány és tagok teljes névsorát is, miért is a tagdij hátrálékok befizetését kérjük.

— **Utolsó fillérestélyét** e hó 17-én tartja a hely- beli polgári önképző-egylet. Buda Anna és Kun Karo- lina szavalnak, Hettás Gusztáv monologot ad elő, Jakab Miklós felolvas, Kővári Bertalan énekel. Az estélyt Ágotha Róza, Bretz Lujza és Hettás Gusztáv rendezik. Karácson másodnapján 1 koronás belépési dijak mel lett koszoru-estélyt tart az egyesület. Három személyes család-jegy 2 korona lesz. A legközelebbi fillérestélyt 1901. január 7-én rendezik.

— **„Mojzi" napja**. Ez a „Mojzi" Nagy Mózes gaz- dasági cseléd nevét jelenti. Az ő napja pedig e hó 9-én volt, a mikor Oroszhegy nagyközség disztermé- ben az egész falu apraja-nagyja tiszteletére s ünnep- lésére összesereglett. Ekkor adta át Demeter Lőrincz dr, Udvarhely-járási főszolgabiró Darányi Ignácz föld- mivelésügyi miniszter diszoklevelét 50 korona jutalom- dij kiséretében Nagy Mózesnek, ki 29 évig hü, szor- galmas és becsületes szolga volt s az ma is. A megható jelenet épületes és a népre nézve valóban vonzó ha- tását emelte Demeter dr főszolgabiró lelkes átadó be- széde, melyben élénken hangoztatta, hogy e tényben az oly sok vérbe és áldozatba került 48-as eszmék egyikének: az egyenlőségnek, az érdem szerint való egyenlőségnek diadalát látja és mutatja be Oroszhegy nagyközségben. Ezt megelőzte Kiss András plebános- nak ez alkalmat vallásos és humanus szempontból érintő rövid, de atyai jóságtól eltelt beszéde és a lel- kes hangulatnak megfelelően, szépen befejezte Gálffy István községi jegyző, ki a Szózat eléneklése után, az abban foglalt magasztos eszméket vázolta. Felkérte egyuttal a főszolgabirót, hogy ezért a kitüntető figye- lem- és leereszkedésért ugy a minisztert mint az ő bölcs intézői, vármegyénk fő- és alispánja előtt tol- mácsolja Oroszhegy község legmélyebb háláját és sze- retetét. Ily eszmék lelkesitő hatása alatt boldognak érezte magát minden jelenlevő. Az öregek arczáról könnyek peregtek. Legboldogabb azonban a tovább is hüséggel szolgáló „Mojzi" cseléd volt.

— **A székely iparkamara** e hó 19-én d. u. 3 óra- kor saját helyiségében Maros-Vásárhelyt teljes-ülést tart.

— **A gazdasági egyesület** ma (vasárnap) tartja őszi rendes közgyülését, melyen uj titkárt választ. Mint halljuk — a közbizalom Barabás András árvaszéki ülnök és Hlatky Miklós tanár felé irányul.

Apróhirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betüvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Karácsoni és uj-évi ajándékok!

Drága és olcsó.

A papir és papirnemüek ára hirtelen felemelke- dett. 30—40%-os az áremelkedés már eddig is. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az áremelkedés előtt nagyobb mennyiségü bevásárlást tehettem s igy — mig a készlet tart — a lehető legmérsékeltebb árakat nyujt- hatom t. vevőközönségemnek.

Egyuttal karácsoni és uj-évi ajándékoknak legal- kalmasabb tárgyaimra is bátor vagyok a t. közönség szives figyelmét kérni.

Diszmüvek, ifjusági iratok, képes és mesés könyvek, elbeszélések, költemények, regények és imakönyvek, képes levelezőlap-albumok, emlék- könyvek s több itt fel nem sorolt tárgyak igen nagy választékban kaphatók dusan felszerelt üzletemben. **Hegedük és hegedüfelszerelések, iskolatáskák, dobo- zos levélpapirok** a legkülönbözőbb kivitelben. **Név- jegyek** mielőbbi megrendelését bátor vagyok kérni azért is, hogy a legpontosabb elkészités biztositva legyen.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és a legmérsé- keltebb árak mellett teljesit: *Betegh Pál* **könyv- nyomdája, könyv- és papirkereskedése, könyvkötő intézete** *Székely-Udvarhelyt* (Kossuth-utcza).

Calcium carbidot legelőnyösebben szállit a boszniai villamos müvek magyarországi vezérképviselője; valamint **szabadalmakat** is kieszközöl és a ki- válóbbakat értékesiti; ugyszintén mindennemü gépészeti és elektro- technikai berendezést pontosan küld: **Takács Győző és Társa** mér- nöki iroda Budapest, VIII. Szentkirályi-utcza 10. sz.

Esztergályos. Székely-Udvarhelyt, a Kossuth - utczában levő mühelyében **Balázs Károly**, Budapesten kiképezett esztergályos-mester készit: **mindenféle esztergályos munkát bármily finom kivitelben.** Esztergályos **buto- rok és butorrészek, konyhai kellékek** a legjobb minőségben, **hordó- csapok** versenyképes áron és pontos kiszolgálás mellett.

Alkalmazást keres egy kiszolgált katona hivatali vagy más szolgálatra. Megkere- sés Péter János ifj., molnárhoz Oroszhegybe intézendő.

Kiadó lakás. Az Áttila utczában 446. sz. alatt egy kü- lönálló urilakás 1901. április 24-től kezdve haszonbérbe kiadó, értekezni lehet tulajdonos Kobori Ferencz szakiskolai müvezetőnél.

Keresek egy 4—5 és egy 3 szobás lakást. Czim e lap ki- adóhivatalában.

Egy lakás 40 fillérért hirdethető a „Székely- Udvarhely" apró hirde- tései között. Bérbeadók és vevők, ezen uton leggyorsabban czélt érnek.

Iparügyek.

Ingyenes előadások iparosok számára.

A helybeli »Polgári önképző és segélyző-egylet« alapszabályainak egyik legfontosabb és leghasznosabb pontját valósitja meg a czimül vett ténykedésével.

Az első előadás e hó 9-én megtörtént s elmond- hatjuk, hogy iparos polgárságunk szine-java előtt. A bevezetés tehát sikerült. Az eszme nálunk is életreva- lónak bizonyult. Solymossy Endre tanár, az iparoskör elnöke nyitotta meg a felolvasások sorozatát magas szinvonalon álló, magvas, könnyen érthető, kedves elő- adásával. »Városaink és polgársága a multban« czim alatt meghordozta közönségét — ugyszólva — az egész világban. A mi hasznos, polgárságunk önérzetét emelő történeti tény e körben volt, gondos kertész módjára mind beplántálta a hallgatóság szivébe. Többek között megismertette a városok és azok polgárságának jelen- tőségét gazdasági, politikai és kulturális szempontból. Bebizonyitotta, hogy a nyugateurópai nemzetek nagy ereje a városokból és azok polgárságából fejlett ki s ma is azon nyugszik, mert mostani házájukban a római városok által már letelepedésük alkalmával meg volt vetve a magasabb gazdasági élet alapja. A nyugateuró- pai nemzetek polgársága a nemzet fiaiból valók valá- nak. A nemzet organizmusának részei s mint ilyenek a nemzeti és állami élet fejlődésének hatékony ténye- zői voltak. Az uj-kori szabadelvü kibontakozást e vá- rosi polgárság eszközölte. Magyarországon ezzel szem- ben a multban város és polgárság nyugateurópai érte- lemben — nem létezett. A Duna mellett volt nehány római várost a századokon keresztül tartott népván- dorlás ugy összerombolta, ugy eltemette, hogy azokat a mai nemzedék csákánynyal bontja ki a föld alól. Őseink itt csak szláv-viskókat találtak. Szent Istvántól kezdve 800 évig foly a telepités: a város és polgár- ságának létrehozatala. A Drávától az Oltig, nagy fél- kör alakban városok épülnek, polgárság keletkezik. Ez azonban nem volt magyar polgárság, hanem idegen — főkép német. Magyarosodni nem akarnak, nem is tud- nak. Nem akarnak, mert a magyart barbarnak nézik; nem tudnak, mert a mohácsi vész után az uralkodó család érdeke nem engedi. Jó eszközök a hevesvérü magyarok elnyomására s a magyar államnak Ausztriába való beolvasztására. E század első felében országunk fővárosába menő magyar iparos anyanyelvével nem érvényesülhetett. Szóval városainkban magyar polgár- ság — a leujabb időkig — nem létezett. A magyar nemzet organizmusából ez a szerv hiányzott. A magyar nemzetnek csak nemessége és paraszt osztálya volt.

Közben a térképen is megmagyarázta Solymossy tanár felolvasásának egyes helyeket érintő részét. Az előadást nagy figyelem és zajos tapsvihar követte

Ebben az évben — a közelgő ünnepek miatt — még csak egy felolvasás lesz: folyó évi deczember hó 30-án (vasárnap) délután pont 2 órakor. Azután pedig minden vasárnap egész 1901. márczius végéig lesz in- gyenes előadás a polgári önképzőkör nagytermében.

A jövő évi esküdtek névsora.

1. Ajvász Kristóf kereskedő Sz.-Keresztur, 2. Bagó Gyula kereskedő Sz.-Udvarhely, 3. Ifj Bakk Albert földész Kecset-Kisfalud, 4. Balázsi Sándor fölbirtokos Ábrahám- falva, 5. Bartalis Ferencz nyug. tanitó Lövéte, 6. Bartók István lakatos Sz.-Udvarhely, 7. Bálint Ferencz Márton földész Oroszhegy, 8. Becsek Aladár nyomdatulajdonos Sz.-Udvarhely, 9. Bedő Áron földész Hodgya, 10. Bedő Dénes tanár Sz.-Keresztur.

11. Bekő Mihály földész Homoród-Okland, 12. Bene- dek Domokos földész Gyepes, 13. Benedek József földész Homoród-Ujfalu, 14. Ifj. Bencze Ferencz földész Bágy, 15. Benkő Mihály birtokos Sz.-Keresztur, 16. Betegh Pál nyomdatulajdonos Sz.-Udvarhely, 17. Binder Péter bir- tokos Erked, 18. Biró Mihály birtokos, Bethfalva, 19. Bodó Ignácz földész Szentkirály, 20. Borbély Sámuel igazgató-tanár Sz.-Keresztur.

21. Bod Károly tanár Sz.-Udvarhely, 22. Cseke Péter földész Városfalva, 23. Csiki István, tanár Sz.-Keresztur, 24. Csillag József magánhivatalnok Sz.-Udvarhely, 25. Csoma József földész Városfalva, 26. Dakó József földész Tibód, 27. Daniel Lajos földbirtokos Vargyas, 28. Daróczi Miklós timár, Sz.-Udvarhely, 29. Demeter Domokos ke- reskedő Sz.-Keresztur, 30. Id. Dombi Ferencz földész Homoród-Szt-Márton.

31. Dózsa Jakab tanár Sz.-Udvarhely, 32. Fejes Áron tanár Sz.-Udvarhely, 33. Flórián Kristóf kereskedő Sz.-Udvarhely, 34 Gagyi Lajos birtokos Etéd, 35. Gál Imre tanár Sz.-Keresztur, 36. Gáspár Balázs tanár Sz.- Udvarhely, 37. Gergely Dénes földész H.-Keményfalva, 38. Gergely Mózes földész H.-Szt-Márton, 39. Gothárd János földész, H.-Almás 40. Győrfy Titusz ügyvéd Sz.- Udvarhely.

41. Hahn Károly tanár Sz.-Udvarhely, 42. Haber- stumpf Károly épitész Sz.-Udvarhely, 43. Hargita Nándor igazgató Sz.-Udvarhely, 44. Hlatky Miklós tanár Sz.- Udvarhely, 45. Ilyés József földész Pálfalva, 46. Jakab Antal földész Farkaslaka, 47. Jakab Gyula földbirtokos H.-Szt-Márton 48. Jakobi János földész Darócz, 150. házszám, 49. Janó Béla tanár Sz.-Udvarhely, 50. Jánosi Péter tanár Sz.-Udvarhely.

51 Józsa Dénes földész H.-Almás, 52. Kandó Sán- dor földbirtokos Dálya, 53. Kassay Ákos magánzó Sz.- Udvarhely, 54. Br. Kemény Béla földbirt. Szent-Erzsébet, 55. Kiss Károly földész Szentlélek, 56. Kovács Daniel tanár Sz.-Udvarhely 57. Kovács Dénes mészáros Székely- Udvarhely. 58. Kovács István földész Szentkirály, 59. Ifj. Kovács Mózes földész Felső-Sófalva, 60. Ladó Fe- rencz földész Lövéte.

61. Lántzky József okl. bányász Szt.-keresztbánya, 62. Ifj. László Ferencz, földész Gyepes, 63. László József tanár Sz.-Keresztur, 64. Ifj. László Pál földész Bögöz, 65 Lázár József tanitó Sz.-Udvarhely, 66. Dr Lukácsffy István, ügyvéd Sz.-Udvarhely, 67. Lőrincz András földész Zsombor, 68. Máté István Ferencz földész Zetelaka, 69. Máté Zsigmond földész H.-Okland, 70. Mekkei Péter mészáros Parajd.

71. Molnár Károly tanár Sz.-Udvarhely, 72. Nagy Ferencz földész Zetelaka, 73. Nagy János czipész Sz.- Udvarhely, 74. Nagy József földbirtokos Olasztelek, 75 Nagy László földész Patakfalva, 76. Nagy Zsigmond földész Kányád, 77. Nosz Gusztáv tanár Sz.-Udvarhely, 78. Olasz Gyula tanár Sz.-Udvarhely, 79. Orbán Dénes mészá- ros Sz.-Udvarhely, 80. Pap János lakatos Sz.-Udvarhely.

81. Pap Zakor József korcsmáros Sz.-Udvarhely, 82. Pap Lőrincz földész Máréfalva, 83. Paschek Viktor magánhiv. Sz.-Udvarhely, 84. Pálffy György földbirtokos Tarcsafalva, 85. Pálffy Mihály földbirtokos Gagy, 86. Péter Mózes földész F.-Boldogasszonyfalva, 87. Polgár András földész Zsombor, 88. Ráduly Mihály földész. Sz.- Keresztur, 89. Reiner János mészáros Sz.-Udvarhely, 90. Rózsa Sándor földész, Bardocz.

91. Sándor Domokos tanár Sz.-Keresztur, 92. Sán- dor Dénes városgazda Sz.-Udvarhely, 93. Ifj. Sándor János földész Lokod, 94. Sándor József földész Zetelaka, 95. Sebestyén János, földész Zetelaka, 96. Ifj. Sebestyén Antal földész Fancsal, 97. Ifj. Simó Sándor földész Sükő, 98 Solymossy Endre tanár Sz.-Udvarhely, 99. Dr Soly- mossy Lajos igazgató Sz.-Udvarhely, 100. Soó Gáspár igazgató Sz.-Udvarhely.

101. Soó István földész Bethlenfalva, 102. Szaba- dos József földész Patakfalva, 103. Szabó Árpád tanár Sz.-Udvarhely, 104. Szabó Dénes földész Zetelaka, 105. Szabó Gyula földész Sándorfalva, 106. Szabó István földbirtokos Sz.-Udvarhely, 107. Szabó János földész Zetelaka, 108 Szabó László földbirtokos H.-Almás, 109. Szabó Mózes legifjabb, földbirtokos, H.-Szt.-Márton, 110. Szakács Gyula szijgyártó Sz.-Udvarhely.

111. Szakállas János földész Atyha, 112. Székely Mátyás földész Óczfalva, 113. Szél Géza kereskedő Sz.- Keresztur, 114. Szöllősi Samu bérlő Sz.-Keresztur, 115. Tamás Albert tanár Sz.-Keresztur, 116. Tóth Péter földész Vargyas, 117. Dr Török Albert nyug. főispán Sz.-Udvarhely, 118. Ugron Zoltán földbirtokos Fiatfalva, 119. Vas Ignácz földész Ülke, 120. Végler Gyula zenetanár Sz.-Keresztur.

(Vége köv.)

Közönség köréből.*

Tekintetes dr Gyarmathy Dezső Urnak.

H.-Szentpál.

Többek előtt korábban ugy nyilatkoztam, hogy az én részemre kiutalt és a tek. ur által felvett összeget nem kaptam kézhez. Kijelentem, hogy az összeget, mely 500 korona volt, kérésemre azonnal átadta, azt annak idején nyugtáztam is, söt rendeltetési czéljának megfe- lelőleg fel is használtam.

Átlátom, hogy ezen nyilatkozat sértő lehetett, de engem sem rosz szándék, sem rágalmazni akarás, nem vezetett; csakis egy korábbi csekély tévedésem és hibám palástolása vitt rá. Éppen ezért valamint személyesen már bocsánatot kértem, nyilvánosság előtt is bocsána- tot kérek, ez okból felhatalmazom, ezen levelemet tet- szése szerint nyilvánosság előtt is felhasználni.

Uj-Székely, 1900. decz. 14.

Tisztelettel

Gyarmathy Lajos.

Szerkesztői üzenetek.

Székely Nemzet, S.-Sztgyörgy. Hogy igen tisztelt laptársunk „kissé furcsán hangz"-ó aggodalmait eloszlassuk, sietünk értésére adni, hogy a „Miklós-estélyek"-et nem mi adtuk okul. Bizony- ságunk: „Szinházi jelentés! Tisztelettel tudomására hozom a nagy- érdemü közönségnek, hogy a mára hirdetett **premier Tartalékos férj** a rossz időjárás és a több helyt ma tartott **Miklós-estély** miatt, holnap, **pénteken** tartatik meg. Tisztelettel **Fekete Béla,** szinigazgató." Különben is — ha a teremtő Szent Uristen az Önök körébe segiti jelenlegi minőségben ezen szintársulatot és nehány „Szulamiczi"-vel megörvendezteti — majd „a pinczér, hordár", s talán „Veres ur", „söt mi több" még Falkáné, az összes szintársulatok mozgó és eleven reklámja" is teljes „utbaigazitást ad" minden „rejtély megoldásához". Addig tehát béke és szives türelem.

Több közleményünk a nőegyesület jubiláris ünnepségéről hozott részletes tudósitásunk miatt maradt ki.

BETEGH PÁL,

felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 20825. 20873, 21047—1900. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község elöljáróságának. Közhirré tétel végett értesitem, hogy Homoród-Kará- csonfalva község bivalállományában szórványosan fel- lépett bivalvész miatt a zárlat elrendeltetett. Ellenben a Dálya község lóállományában uralgott rüh-kór és a Ho- moród-Ujfalu község sertésállományában uralgott ser- tésvész megszünt és a vonatkozó zárlatok feloldattak.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától. 21083., 21084., 21383., 21384—1900. alisp. sz. Három főszol- gabiró- és Székely-Udvarhely város rendőrfőkapitányá- nak és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhirré tétel czéljából értesitem, hogy Szentegyházas-Oláhfalu köz- ségben egy sárga szőrü, másfél évesnek látszó, felsze- mére vak kanczacsikó; Firtos-Váralya községben pedig 1 drb 4 évesnek látszó jegynélkül levő barna kancza- csikó van felfogva. Körözés végett értesitem: e hó 2-án Koronka község határából gróf Toldalagi László tulaj- donát képező 1 drb 4 éves, jól fejlett bivalbika isme- retlen helyre elszaladt. Nyomozás és eredmény esetén, azonnal való jelentéstétel végett értesitem, hogy Biró Pál munkácsi lakos, 13 éves, nyulánk termetü, kék szemü, szőke haju és szemöldökü, orra, szája rendes, asztalos tanuló, f. é. nov. 12-én lakásáról eltávozott s azóta vissza nem tért. Székely-Udvarhely, 1900. decz. hó 11. Dr Damokos Andor, alispán.

Nyilt-tér.*

„Malom alatti politika."

Tudomásomra jutott, hogy akadt itt egy uri ember ki egy 1570 körüli okmány előmutatása mellett azt igyekszik bizonyitani, hogy az abban emlitett és nemes- séget nyert egyénnek egyenes leszármazója s mert »Udvarhelyvármegye nemes családjai« czimü munkám- ban nem fordul elő az illető, hát azt egyszerüen sem- mit érőnek jelenti ki.

Miután az ügy ilyen állásában nem lehet közöm- bös reám nézve az, hogy müvemről milyen véleményt alkot a nagy közönség — kénytelen vagyok ezen a té- ren felhivni a figyelmet arra, hogy én annak idején a sajtó utján ismételten felkértem az érdeklődőket, hogy okmányaikat bocsássák rendelkezésemre s ha valaki azt nem tette: bizonyára oka volt reá, mert egyuttal az is tudva volt mindenki előtt, hogy müvembe csakis szigoru utánjárás rendén megállapitott adatokat veszek fel, azért tehát csak sajnálatomat fejezem ki az ilyen »malom alatti politiká«-hoz hasonló eljárás felett s ké- rem a n. közönséget, hogy ne tessék ilyeneknek felülni.

Székely-Udvarhely, 1900. deczember 9-én.

Hazafias tisztelettel:

Pálmay József.

*Az e rovatok alatt megjelent közleményekért semmi felelős- séget nem vállal a szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Udvarhelyvármegye alispánjától.
Sz. 20806/1900. alisp.

Pályázati hirdetmény.

A Székely-Udvarhely rend. tanácsu város tanácsánál az 1886. évi XXII. t.-czikk 69. §-ának rendelkezése értelmében a folyó év végével üresedésbe jövő és választás utján betöltendő tiszti állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

A betöltendő állások a következők:

1. Polgármester. Évi fizetése 2400 korona, lakbér 600 korona.

A most alkotott, de még jóvá nem hagyott uj szabályrendelet a polgármester fizetését 3000 koronában állapitja meg.

2. Első tanácsos. Évi fizetése 1600 korona, lakbér 400 korona.

3. Második tanácsos. Évi fizetése 1400 korona, lakbér 400 korona.

4. Házi pénztárnok. Évi fizetése 1600 korona, lakbér 400 korona.

5. Adópéztárnok. Évi fizetése 1600 korona, lakbér 400 korona.

6 Házipénztári ellenőr. Évi fizetése 1200 korona, lakbér 300 korona.

7. Adópénztári ellenőr. Évi fizetése 1200 korona, lakbér 300 korona.

8. Számvevő. Évi fizetése 1000 K, lakbé 300 K.

9. Tiszti ügyész. Évi fizetése 800 korona, lakbér 400 korona.

10. Városgazda. Évi fizetése 600 K, lakbér 200K.

11. Egyirnok, mint iktató. Évi fizetése 800 korona, lakbér 200 korona.

12. Rendőralkapitány. Évi fizetése 1200 korona, lakbér 300 korona.

Pályázni kivánókat felhivom, hogy szabályszerüen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó év és hó 16-ig** bezárólag adják be.

A választás Székely-Udvarhely város tanácsházánál f. é. deczember hó 29-én d. e. 9 órakor fog megejtetni.

Székely-Udvarhely, 1900. deczember hó 3-án.

Dr Damokos Andor,
alispán.

Sz. 2389—1900. kj.

Áverési hirdetmény.

Alólirott község elöljárósága közhirré teszi, hogy a község tulajdonát képező 3 szobáju korcsmaháza az 1901. évben kezdődö három egymásután folyó évekre a legtöbbet igérőnek haszonbérbe adatik.

Felhivatnak mindazok, kik az árveréshez hozzá szólani szándékoznak, 160 korona öszszegnek megfelelö 10 százalék bánatpénzzel ellátva **folyó hó 30-án déli 12 órakor** Agyagfalva községházánál mégjelenni sziveskedjenek.

Az italárulási jog a község közremüködésével a bérlö nevére a bérleti idöre ki fog váltatni, egyéb feltételek a községházánál megtekinthetők.

Agyagfalva, 1900. deczember hó 10.

Hegyi Zsigmond, körjegyző. **Kövecsi Márton,** k. f. biró.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járás főszolgabirája.
Sz. 9000—900. szb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Patakfalva község határán fekvö, a patakfalvi közbirtokosság, ev. ref. egyház, ev. ref. papi hivatal, ev. ref. tanitói hivatal és községi iskola tulajdonát képezö erdökből 43 26 kat. holdnak mintegy 1530 m³ vastagabb, 707 m³ vékonyabb tölgy müfa és 1313 m³ tölgy tüzifa — egy évi kihasználási időtartam mellett — **1900. deczember 31-én d. u 4 órakor** Patakfalva községházánál nyilvános szóbeli és zárt irásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 22269 korona, minek 10 százaléka bánatpénz.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek, az árverési feltételek a székelyudvarhelyi m. kir. j. erdőgondnokságnál és az udvarhelyi szolgabirói hivatalnál megtekinthetők.

Székely-Udvarhely, 1900. deczember 12.

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében fekvö H-Okländ község közbirtokosságának eladásra engedélyezett fatömege zárt irásbeli ajánlattal kapcsolatos nyilt árverésen **folyó év deczember hó 17 én d. e. 10 órakor** nevezett község irodájában fog eladatni.

Eladás tárgyát képezi azon faanyag, mely a 60585—1900. számu magas rendeletben kitüntetett területeken találtatott és 663m³ mü — 986 m³ tüzifára becsült tölgy, illetve 3525 m. mü — 9589 m³ tüzifára becsült bükkfakészlet. Kikiáltási ár 3392 korona, illetve 8974 korona. Bánatpénz 10 százalék.

Az árverezési feltételek s a részletes becslések adatai a község elöljáróságánál, a járási főszolgabirónál és a vargyasi m. kir. járási erdögondnokságnál megtekinthetők.

Kelt H.-Oklándon, 1900. deczember 2-án.

Benedek Imre,
főszolgabiró.

Sz. 14363—900. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelymegye székelykereszturi járáshoz tartozó IV-ik csoport alatt beosztott Nagy-Solymos, Oláh- és Magyar-Hidegkut községekből s Nagy-Solymos székhelylyel álló körbábai állás lemondás folytán megüresedvén, ennek folytán ezen állás betöltésére a pályázatot megnyitom s felhivom, hogy a pályázni kivánók pályázati kérvényeiket hiteles okmányokkal felszerelve hozzám **f. évi deczember 30-áig** annál is inkább adják be, mert a később beérkezettek folyamodványai figyelembe vétetni nem fognak.

Javadalmazása: 100 korona rendes fizetés, 40 korona lakbér-illeték és minden szülés alkalmával közremüködésért 2 korona dij, vagy természetben egy véka tiszta gabona

Kötelességeit az 1876. XIV. t.-cz. 40. és 50. §§-ai szabályozzák.

Székely-Keresztur, 1900. november 26.

Főszolgabiró helyett:
Dollny Róbert,
szolgabiró.

Uj czipészüzlet! Kész cziporaktár!

SZÁNTÓ, GÁBOS, FERENCZ ÉS KORONKAY
czipészüzlete
Székely-Udvarhelyt, Piacztér (Reiner-ház mellett).

Szives tudomásul!

Tisztelettel hozzuk a m. t. közönség szives tudomására, hogy eddigi önálló czipészüzletünkkel felhagyva a helyi piaczon

Szántó, Gábos, Ferencz és Koronkay

czég alatt, a kor követelményeinek teljesen megfelelő, uj társas

czipész-üzletet

nyitottunk. Előnyös összeköttetéseinknél fogva azon helyzetben vagyunk, hogy minden e szakmába vágó megrendeléseket kiváló csinnal, a legujabb divat szerint, különös gondot forditva a kényelemre és tartósságra, jutányos árakkal vállalunk föl. A n. é. közönség szives megrendeléseit kérve, bizalmát a magunk számára pontosan elkészitett munkálatainkkal kivánjuk biztositani.

Szives és tömeges megrendelést kérünk.

Nagy lámpa raktár.

Ujvégi vállalat. Debreczeni illsztek.

A helyi és vidéki **épitkező közönséget** ez uton van szerencsém értesiteni, hogy mindenféle üvegezéseket a legjutányosabb árak mellett elvállalok.

A munkálatoknak pontos és gyors kiviteléről kezességet vállalok, valamint arról is kezeskedem, hogy a legközönségesebb üvegtábláim is csehországi sima, fehér üvegek, tehát a legkényesebb igényeknek is megfelelek. — Továbbá van szerencsém egész ujonnan berendezett **porczellán-, füszer- és lámpa-üzletemet** a helyi és vidéki közönség szives pártfogásába ajánlani.

A nagyérdemü közönség szives megrendelését kérve, vagyok

teljes tisztelettel:
Szentpétery Gergely.

Legjutányosabb árak.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém ugy a helybeli, mint a vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy a **vármegye házában lévő** egyik bolthelyiségben (a Dárszon-féle üzlet helyén)

KARÁCSONI ÉS UJÉVI BAZÁRT

rendeztem be legdusabb s legnagyobb választékban, a miért kérve a n. é. közönség szokásos pártfogását.

Kiváló tisztelettel:
Drágomán S. J.
Ifj. Drágomán Domokos.

! HAZAI IPAR !

WEIN KÁROLY ÉS TÁRSAI
szövőgyár, KÉSMÁRK
elismert hirneves
szepességi vászon
és
damaszt árui
minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru — VALÓDI SZEPESSÉGI VÉDJEGY ECHT ZIPSER — ezen védjegygyel van ellátva.

! HAZAI IPAR !

UJ BORÜZLET.

LEGJOBB BOROK
kicsinyben és nagyban olcsó árban beszerezhetők
SÁMSON LAJOS kereskedésében
SZÉKELY UDVARHELYT (Főtér).

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitünő sikerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatásu köszvény, csuz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidültebb köszvény és csuzfájdalmakat is már néhányszori bedörzsölésnél teljesen megszüntette.

Fog- vagy fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasitással 1 K, erősebb 2 korona 40 fillér.

Kapható csaknem az összes gyógyszertárakban.

Postán utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő:

VJDDER GYULA
gyógyszerész S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapesten: Török József gyógyszertárában, Király-utcza 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszertár"-ban, Váczi-körut 17.
Sz.-Udvarhelyen: Solymossy János és
Sz.-Kereszturon: Lengyel Samu gyógyszertárában.

Az 1895. évi cairói s az 1895. évi londoni egészségügyi kiállitásokon diszoklevéllel és arany éremmel kitüntetve.

Számtalan elismerő és köszönő levél. Bámulatos gyógyeredmények.

B O R

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek *valódiságáért* teljes felelősséggel szavatol:

FERNENGEL GYULA

jóhirü pinczéjéből **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utcza) kapható a következő előnyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET
SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utcza.

Tagjainak keresete-, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozditását tüzte feladatául. Ajánlja **az erdélyi részekben páratlanul álló** olcsóságu és kitünö **czipőfelsőrészeit** minden alaku czipőkhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor ültetett ökör- és bivaltalpak 90 1.35-ig. Angol talpbélés, cseres hasitott, bocskor talpak. Tehén-, pitling- és borjubőrök (fekete és vikszos). Különféle legfinomabb zergék. Csizma- és czipőbélések mindenféle szinben (juhbőr). Legfinomabb szatén és lag, kidtbőr, franczia sevro, oroszlag. Szijgyártók részére blank és szines juhlag minden szinben. Czipő- és csizmakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvák mérték után megrendelhetők. *Czipőkenőcsök fekete és sárgaczipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók.* E szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt évi 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvételre bármikor lehet jelentkezni a szövetkezet helyiségében.

Uj! Különös figyelemre méltó. **Uj!**
A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak és czélszerünek ismertetett el.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS.

Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi fensége Szalvátor Lipót főherczeg **rendkivül meg van elégedve** az asbest-talppal bélelt czipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak ugy el, mint más közönséges czipőknél. Küldök egy pár vadászczipőt, hogy annak a mintájára készitsenek másikat asbest-talpbéléssel, ugyanannál a czipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-czipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-czipők.

Zágráb, 1898. julius 8. **Krahl,** huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási biróság elnöke a következőket irja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betétü czipők kitünőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni tisztelő hive
Dánoson, 1897. szeptember 17. **Wekerle Sándor.**

Köszönetnyilvánitás Cho . . . Olga grófnő udvarhölgytől.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem börkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipőjét dr Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságu 2 kor. 40 fill. egyszerü 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a **cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállittatott.**

Viszontelárusitóknak megfelelő árengedmény.

Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz elöleges beküldése mellett. Felvilágositások, prospektusok és köszönetnyilvánitások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselete:
Bőripar-szövetkezet *Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utcza.*

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt 1900.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.